

E-ÉKEZETEK

Már régen megtanultam: nem veszi jól ki magát, ha én, közel három évtizedet külföldön leélt magyar, nyelvvédőként lépek fel. Inkább fordítva áll a dolog: örülhetek, ha a velem beszélgető személy nem kezd el élcelődni idegenhoninak vélt akcentusomról, bár én, illetve régi barátaim tudjuk: az illető csak mindenkori raccsolásomat és pöszeségemet hallja.

Ezeket a helyzeteket természetesen elkerülöm, amikor írásban közlekedem magyarul. Sajnos azonban a levelezéssel is problémáim támadtak, amióta azt jórészt elektronikus úton folytatom (bár Emil, „akit” zseniális technikai vívmánynak tartok, egyébként serkentő hatással van episztoláris kapcsolataimra). A baj ott kezdődik, amikor technikai korlátok vagy a technikát használó személyek kényelme miatt elmaradnak az ékezetek a levelekből. Nem a nyelvében élő nemzetet félttem az elsorvadástól, és még a saját esztétikai szempontjaimon is képes lennék túltenni magam, ám a magánhangzók felett ékeskedő szimpla vagy dupla vesszőcskék gyakran nem csak a szemnek hiányoznak, hanem az értelemnek is.

Különösen szembeötlővé vált ez számomra, amikor kisebbik lányom, aki nemrégén Magyarországra költözött, ékezetek nélküli komputeren számolt be itteni élményeiről. Büszkén konstatálhattam, hogy bár annak idején támogató nyelvi környezet nélkül adtam át „apanyelvüket” külföldön született gyermekeimnek, az kitűnően megállja a helyét idehaza is. A tegezés és a magázás, illetve az udvariasabb és a közvetlenebb szóhasználat közötti disztingválás fortélyait azonban már egyedül kellett lányomnak elsajátítania. Egy alkalommal ezzel a kérdéssel fordult hozzám: ha az ékezetek nélküli e-mailben küldött köszönetnyilvánítást barátiisan „kösz”-re rövidíti, nem tűnik-e úgy, hogy piszkot dörgöl az illető orra alá?

Megértem őt. Magam is nehéznek találom ékezetek nélkül szóvá tenni akár magát az ékezetek hiányát is. Ha például biztosítom barátaimat, hogy nem a kákán is csomót keresés a célom, honnan tudhatják, hány ékezetet hagytam el és nem vált-e dedósan análistá a humorom? [Ha pedig „Basszátok meg, hol vannak az ékezetek!” felkiáltással adom tudtukra frusztráltságomat, nem fordul-e ellenem a durva kifejezés?

S még ebben az írásban is: ha alulírott "idegenbe szökött hazánkfiaként" jelzi szerény megjegyzéseit, nem kelti-e azt a hamis benyomást, hogy megszokta az idegenben lakást?]

Szil Péter
www.szil.info

Megjelent az *Élet és Irodalom* 2001. november 30-i számában, a befejező két, []-be foglalt mondat kivételével. Az elsőt beleegyezésemmel, a másodikat anélkül törölte a főszerkesztő.